

Discurs del rector en l'acte de presa de possessió de rector del 25 de maig de 2023

Honorable conseller del Departament de Recerca i Universitats de la Generalitat de Catalunya, senyor Quim Nadal,

Magnífics rectors de les universitats catalanes,

Rectors Jaume Porta, Joan Viñas i Roberto Fernández,

Alcalde de Lleida,

President de la Diputació de Lleida,

Delegada del Govern de la Generalitat,

Sotsdelegat del Govern,

Digníssimes autoritats acadèmiques i civils,

Membres de la comunitat universitària,

Senyores i senyors,

Comencem un nou mandat, i voldria, en primer, lloc agrair el suport rebut en les darreres eleccions. La participació del PDI i del PTGAS ha estat del 80 % del cos electoral; ha estat més baixa, com de costum, la de l'estudiantat. En global, crec que és una participació rellevant, especialment si pensem que només hi havia un candidat. Dels

vots emesos pel PDI i per l'estudiantat, més d'un 70 % han estat favorables, mentre que, pel que fa al PTGAS, només ha votat a favor un 43 % dels participants.

No em sembla un suport escàs, si tenim en compte d'on venim: la il·lusió per continuar transformant la universitat i transformar, així, la societat va topar, ja a l'inici de l'anterior mandat, amb una sèrie de problemes imprevistos que van redefinir la feina a fer. En els darrers quatre anys, hem hagut d'atendre, com a copatrons, deutes milionaris vençuts del Parc Científic; un pla de reequilibri pressupostari que ha comportat la reducció del pressupost de centres, departaments, vicerectorats i, en general, de totes les unitats; una manca de capacitat de contractació per problemes de finançament que ens ha abocat a taxes de reposició ridícules, i una intensiva tasca per a la gestió del dia a dia ocasionada per l'emergència sanitària. Amb tot, també hem cregut convenient posar en consideració de la comunitat revisions importants, com la de la normativa del perfil de dedicació del PDI; la d'assignació de places de professorat als departaments on es combinen necessitats docents amb criteris de recerca; la mateixa reestructuració dels departaments, que han passat de 27 a 18, d'acord amb la reforma que proposa la nova llei del sistema universitari, o normatives que vetllen per la igualtat, el respecte a la diversitat i la seguretat dels membres de la comunitat universitària.

Valoro, doncs, el suport rebut i em sento reforçat per representar la institució en aquest proper mandat, que serà més curt del que la llei preveu. Agraïxo als companys del professorat, el PTGAS i l'estudiantat aquesta nova oportunitat per continuar transformant aquesta universitat amb la voluntat de no deixar ningú enrere; un agraïment especial als companys de l'equip per la seva generositat. Junts podem fer un bon servei a la comunitat universitària i a la societat.

Òbviament, bona part de l'activitat dels anys vinents estarà lligada a les reformes directament o indirectament relacionades amb l'entrada en vigor de la LOSU. I aquí els nostres problemes i necessitats són molt comuns als de tot el sistema català.

En un context de relleu generacional com el que tenim ara, la qualitat futura del sistema universitari català dependrà més que mai de la nostra capacitat per retenir i atreure els millors. Ens hi juguem la universitat de la pròxima dècada.

Però també hem de reformar les estructures per fer la governança més àgil i més participativa; per progressar cap a una nova docència que, aprofitant competències en noves tecnologies, se centri a guiar la reflexió i a promoure l'esperit crític. Cal una recerca que faci un pas endavant en la resolució dels grans reptes socials, i que involucri els entorns professionals i associatius en la construcció del coneixement, i una gestió transparent i proactiva en el retiment de comptes, en la lluita contra el frau, en el respecte a la diversitat i en mesures d'igualtat.

Hi ha reformes que s'hauran de fer perquè són imprescindibles; d'altres, perquè són necessàries i convenients, i potser algunes perquè ho diu una normativa. Demano comprensió i flexibilitat a la comunitat pels canvis, però també demano suport a les institucions i a la Conselleria.

En contrapartida, deixeu-me posar la universitat en valor. Des de la seva refundació, la Universitat de Lleida ha estat un poderós motor de canvi a les comarques de la nostra àrea d'influència, un territori amb un dèficit rellevant de població i de titulats universitaris: 17 punts per sota de la mitjana de titulats de Catalunya el 2001, deu anys després de la refundació de la UdL. La UdL va necessitar vint anys per reequilibrar aquest dèficit, i ara ens mantenim en la mitjana de Catalunya. Actualment, la UdL té més d'11.000 estudiants, 700 dels quals al Campus d'Igualada, i ofereix un catàleg de titulacions que cobreix àrees tecnològiques, de salut, de ciències socials i d'humanitats de plena actualitat, de manera que el jovent té l'oportunitat de formar-se en estudis superiors sense necessitat de desarrelar-se del territori. Aquesta oferta és una finestra d'oportunitats per a un jovent que, en un 58 %, ve d'entorns familiars sense estudis universitaris. Però és també un potent tractor de talent, ja que porta a viure a la ciutat

de Lleida prop de 4.800 joves, que, junt amb els 1.800 treballadors, fan aquest territori atractiu per a les empreses pròpies i per a les que busquen entorns de talent. La universitat és un element important perquè Lleida sigui, com es reivindica, un territori d'oportunitats. Però la Universitat de Lleida no és només una universitat territorial, sinó que és i vol ser una universitat creadora de coneixement.

Que el gran problema del món és la sostenibilitat és ben reconegut i diagnosticat des de fa temps, cosa que no hi resta importància, atès que posa en dubte la nostra pròpia supervivència. L'economia dominant de Lleida i de la Catalunya interior està associada al sector agroalimentari, que és un sector punter, netament exportador i que genera el 22 % del PIB català. Aquest sector està amenaçat directament pel canvi climàtic. En aquests moments, pateix un pic d'estrès, però les previsions del Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic (l'IPCC) no són més favorables per als propers anys. No sols se'ns presenta un problema econòmic, sinó que està en joc l'estabilitat del territori. La Catalunya interior viu de l'agricultura i la ramaderia, un binomi que no es pot dissociar i que necessita millorar per fer-lo compatible amb la sostenibilitat del planeta. I això s'ha de fer amb menys consum d'aigua, menys emissions de gasos d'efecte d'hivernacle, i en un context de canvi climàtic i població creixent. No ens enganyem, la producció agrària la tenim basada en una superfície de què no disposem, i, per tant, és vulnerable; és el mateix que passa amb la política industrial europea. Hem de canviar la manera de produir —i possiblement de menjar i de viure— abans que sigui tard, i aquí es necessita lideratge i inversió en recerca i transferència.

La UdL està ben situada per participar activament en la resolució d'aquest gran problema social. Som el campus agroalimentari més important de Catalunya, i ens trobem entre els més destacats d'Espanya i del món, en àmbits concrets d'activitat.

Donar oportunitats i promoure l'equitat en la recerca i la creació de coneixement és

bàsic per a la competitivitat del país i per al progrés. I en aquest sentit, i com vaig dir en la inauguració de curs del sistema universitari català, és difícil entendre el desequilibri territorial per part de les grans accions de política científica catalana i el que costa que el potencial de Lleida en aquest sector estigui representat en les prioritats. Si volem competir amb Londres o Nova York, no hem de fer el país petit, sinó aprofitar el talent de tot el territori.

Vull insistir-hi: les polítiques de descentralització i reequilibri territorial aplicades en determinats països utilitzen amb convicció aquests mecanismes: inversió pública en activitats d'alt nivell tècnic i forta capacitat d'atracció, implantades en indrets allunyats dels centres econòmics i de decisió política, on no hi ha dificultats perquè activitats privades hi prosperin. Prestigioses universitats europees, com Wageningen i Montpeller (CIRAD), o americanes, com Cornell, estan ubicades en petites localitats interiors.

En definitiva, el coneixement és avui clau per a la reconstrucció social, econòmica i cultural del país. La universitat és una institució multidisciplinària, que sap aportar idees i propostes innovadores. Cal que formi part de la solució i volem ser-hi. Així ho hem expressat formant el G10, amb institucions i agents socials, per impulsar un model competitiu i sostenible de transformació econòmica que és clau per al nostre futur.

Tenim confiança que el Govern, les institucions i la societat lleidatana faran el possible per donar-nos el suport que necessitem per continuar fent la nostra tasca de motor de creació de coneixement i de transformació d'aquest en progrés i benestar, un servei que en aquests moments és més necessari que mai.

Nosaltres oferim treball, esforç i rendiment de comptes.

Tots sou convidats a participar en aquest projecte renovat que es diu Universitat de Lleida.

Moltes gràcies.